

Priloga mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
letno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2950 — nočna 2994, 2994 in 2950

SCLOVENECE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Austrija - enotirna

Resen spor ali samo komedija? Močno notranjepolitično čiščenje ali samo pest peska v očeh inozemstvu? Zdravi pojavi preropenja k boljsemu, ali samo prebrisano pleskanje zunanje obličja državne zgradbe? To so vprašanja, ki si jih moramo postaviti ob vestih, ki prihajajo iz Avstrije, kjer se je čez noč pojavila nova vlada — brez kneza Starhemberga. Čakati bo treba še nekaj dni, da dobimo točno sliko o ozadju tega viharja, ki je vsaj navidezno pometal z vrhovnim šefom avstrijskega fašizma. Šele potem bomo mogli nepristransko oceniti to, kar se je že zgodilo in ono, kar se v bližnji bodočnosti onstran Karavank še pripravlja.

Nikdo v Avstriji ne bo pretakal solza za Starhembergom, če je resnično izginil s političnega površja, razen morda tiste skupine slahkomišljenih melanholikov, kakor je dunajski pisatelj Schnitzler duhovito in usmiljeno imenoval jato bogatih aristokratskih postopancev, ki jih je demokracija v Avstriji sami ter razdelitev monarhije v nacionalne države spravila ob zaposlitev, njihove rodoljubne gone pa usmerila na napačno pota. Starhemberg je bil njihov vodja še prej, nego je postal vodja Heimwehra. Knezova mati je imela največje brige in stroške, da je zabilasala za svojim edincem sledove, ki jih je po policijskih komisarijatih oral njegov »nemirni melanholični duh« ter ga odvadila od haremskih ustanov, ki si jih je bil organiziral na madjarskih tleh takoj onstran avstrijske meje. K sreči sta dva patrijota, to sta bila Steidle in Priemer, prišla na zamisel avstrijskega Heimatschutza ali Heimwehra. »Lahkomišljeni melanholiki« na Dunaju in po vsej Avstriji so kar drveli vanj, ker so čutili, da se pred njihovimi očmi odpira brezmejen pašnik, na katerem se bodo lahko zopet udeleževali na vseh poljih kot reformatorji socialnega življenja, kot upravitelji države in njeni zunanje-politični specialisti, kot predhodniki obnove stare minule slave, ki jim naj bi zopet zagotovila nekdanjo veljavo v novi monarhiji, kjer bi ne bilo tiste melanholije, ki davi danes njihove genije. Ko je Starhemberg največ s pomočjo denarnih sredstev, ki jih Steidle in Priemer nista imela, tema dvema iztrgal iz rok njihovo organizacijo ter jo prevzel sam s svojimi pajdasi, sprva ni vedel, komu naj jo proda, ali Nemčiji — v tem primeru bi se morala boriti za Anschluss k Nemčiji ali Italiji — v tem primeru bi se morala boriti proti Anschlussu. Zdelo se mu je bolj pridobitno, da izbere zadnjo možnost in zadnja leta, odkar je bil neprestano v vseh vladah državni zvezni podkancler, mu te izbire ni bilo treba biti žal, kajti on, njegovi heimwehrovski podvodje, kakor tudi organizacija sama, so pri tej »načelni orientaciji« dobro živeli na račun inozemstva, ki je Avstrijo zalagalo v vsi mogočini dobrotami. Starhemberga niso marali niti njegovi lastni pristaši in to v skladu z zunanje-političnimi usmerjenosti, ki jo je izvajal, a marali so ga še manj krščansko-socialni začasniki v vladi, ker mu niso zaupali in je bilo knezovo krščanstvo ravno toliko vredno, kakor njegova socialnost. Politični avanturist in »Hochstappler« prvega reda, ki je izginil — če je sprememba vlade resno mišljena — s politične pozornosti v Avstriji, njej in vsej Evropi v korist.

Pravijo, da je dvoglave avstrijske vlade moralo biti konec, ker je Starhemberg preveč letal po raznih stranpotih. Njegovo potovanje v London in v Pariz meseca januarja, njegova trmasta izjava, da svoje organizacije ne bo pustil razorožiti, neprestani napadi njegovih pristašev na krščansko-socialne skupine in družstva, končno izredno tople brzojavne pozdrave Mussoliniju, v katerem Starhemberg slavi zmago v Abesiniji kot zmago fašizma nad »usmrjeno demokracijo«, vse to so baje bili razlogi, ki so zahtevali, da se pri dvoglavi vladi ena glava odseka in da se avstrijski drž. voz z dveh tirov, po katerem je škripajoče vozil, spravi nazaj na enega. Po osebnostih sodeč, ki so prišli v novo vlado, izgleda, da se je dvoboj med krščanskimi socialci in liberalnimi heimwehrovci, ki so vsi stanovali pod isto streho domovinske fronte, zaenkrat končal neugodno za Heimwehr, ki ga bo lahko razorožiti in razgnati, odkar obstoja v Avstriji nova organizirana armada, in da je prišlo v vlado še nekaj »stodostojnih Avstrijcev«, ki so iz nje izrinili značilne heimwehrovske vodje. Notranjepolitično bo sedanja vlada obnovila svoj lanski poskus, da si pridobi simpatije med delovnim ljudstvom s dosledno izgraditvijo socialnega zavarovanja, kjer je novi socialni minister dr. Resch priznan mednarodni strokovnjak. Vsi priznavajo, da prejšnjega ministra dr. Dobretsbergerja, ki je v marsičem razočaral, ni škoda. Zunanje-politično ostane vse pri starem. To dokazujejo brzojavki, ki ju je zvezni koncler dr. Schuschnigg poslal Mussoliniju in Gombösu, kakor tudi imenovanje bivšega zunanjega ministra von Berger-Waldenega za poslanika v Rimu. Radovedni smo, če bodo v poglavju avstrijske zunanje politike izločitev kneza Starhemberga izločena tudi zunanje-politična stremeljenja Heimwehra, ki so posebno nas Jugoslovane bolela. Heimwehr je namreč bil od nekdanj središče vseh tajnih političnih struj, ki so na Dunaju zbirale in katerih cilj je bil »zavarovati južno mejo«, to se pravi, rovariti proti naši državi. Obstojajo polnovredni dokazi za to trditev, od znanega govora polkovnika Sacher-Masocka na heimwehrovskem sestanku v Salzburgu dne 5. majnika 1927 ko je zahteval pomoč dveh avstrijskih sosed za utrditev avstrijske južne meje pa do najnovejših heimwehrovskih pobud na tem polju. Od srca se bomo veselili, če je s Starhembergom vred odšel iz avstrijske zunanje politike tudi njegov zli duh, ki je bil velika ovira za konsolidacijo v srednji Evropi in za pametno tvorno sožitje med Avstrijo in njenimi slovanskimi sosedi.

Pri Schuschniggovem pčnu, ki je bil podoben majhnemu političnemu plazu, pri katerem so heimwehrovski ljudje sedeli pač na najnižji točki in so tudi najbolj trpeli, pa nas skrbi dvojje. Izpovedali bomo svoje misli brez ovinov. Prvič je nastalo vprašanje, kaj bo sedaj

Polkovniška kriza v Varšavi

Novi predsednik vlade general Skladkowski Armada neodvisna od vlade

Odstopivši predsednik vlade Kosciolkowski.

Varšava, 15. maja. c. Poljska vlada je bila v krizi že od tedaj, ko se je dosednji ministrski predsednik Kosciolkowski v dramatičnih okoliščinah odpeljal v Budimpešto. Kakor znano je takrat ministrski predsednik Kosciolkowski moral odložiti svoje potovanje v Budimpešto za nekaj dni, ker se je nenadoma začela upirati takozvana »liga polkovnikov«, ki je bila vse po smrti Pilsudskega nosilciška državne oblasti. Tik pred odhodom je glasilo polkovniške lige »Gazeta Polska« napadla vlado, ki da ne čuva več dovolj skrbno idealov, ki jih je postavil pokojni maršal Pilsudski. V tem članku je ta »vladni« list napadel celo predsednika republike, ki je začel iskati slika z bivšimi demokratskimi politiki. Spor je bil poslednji odprt in je vlada zadnji čas odstavila več vodilnih vojaških osebnosti, posebno pa poveljnike v Vzhodni Galiciji.

Spor se je počasi čistil in je danes dozorel v tej smeri, da je moral ministrski predsednik Kosciolkowski podati demisijo. Predsednik republike je demisijo tudi sprejel. Za novega predsednika vlade je imenoval generala Slavoja Skladkowskega, ki je član lige polkovnikov. Toda predsednik republike je v zadnji borbi zmagal v toliko, da bo on imel poslednji besed v vojaški upravi. Spor se je torej izgladil tako, da je bil odstranjen dosednji ministrski predsednik, med ligo in predsednikom republike pa se je uglasil odnos v tej smeri, da bo poslednji nosilec tiste oblasti, ki jo je imel pokojni Pilsudski zares predsednik republike in ne skupina generalov in polkovnikov.

Nova vlada bo sestavljena v večernih urah. Nekateri spremembe bodo samo na mestih notranjega ministrstva, ministrstva prosvete in pravosodja. Tudi vojni minister bo izmenjen. Pač pa ostanejo drugi člani vlade isti, posebno pa zunanje ministrstvo ostane v rokah polk. Becka.

Varšava, 15. maja. TG. General Skladkowski je sestavil svojo vlado v eni uri, potem ko mu je bil poverjen za to mandat od predsednika republike. Njegova vlada je sestavljena takole: ministrski predsednik Skladkowski, notranji minister

Generalni inspektor armade general Rydz-Śmigły.

storil Heimwehr, ne kot organizacija, ampak kot masa. Ako ga zvezna vlada takoj ne razoroži in ga takoj ne odstrani z vodilnih mest avstrijske zvezne kakor tudi deželnih uprav, je velika nevarnost, da bo teh 600.000 od heimwehrovskih šlagerjev zastupljenih ljudi postalo javna nevarnost za Avstrijo samo. Ker so načelno brez načel in brez značaja, se bodo sedaj poskrili med vse nasprotnike režima ter kuhali jezo na »klerikalno vladco, ki jih je postregla in jim vzela veljavo. Tako bi bilo recimo spremeniti vso državno in deželno upravo na Koroškem in na Štajerskem, sicer se bo zgodilo, da Starhemberga sicer ne bo več v vladnih posvetih, pač pa bo vladi izpodrezoval noge v podeželju, kar je vedno bilo zelo nevarno in je posebej nevarno v Avstriji. Komunisti in hitlerjevci pa si bodo meli roke od veselja, da so dobili kar naenkrat toliko novih pristašev pri izpodkopavanju reda v Avstriji.

Vitold Orzebowski, pravosodje Roman, trgovino in industrijo dobi zopet general Gorecki, ministrstvo za delo Kosciolkowski. Ostala ministrstva so ostala nespremenjena.

Novi predsednik vlade, general Skladkowski je bil že večkrat minister in spada k najbolj zvestim pristašem pokojnega maršala Pilsudskega. Predsednik republike je izbral Skladkowskega za predsednika vlade vsled njegovega ogromnega ugleda, ki ga uživa v armadi. Imenovanje se je izvršilo v soglasju z vrhovnim inspektoratom vojske.

Armada - nad vlado

Po novih določbah bo odslej generalni inspektor poljske vojske naravnost podrejen predsedniku republike in ne več ministrskemu predsedniku, kakor je bilo to doslej. Njegov položaj pomeni torej nekako popolnoma neodvisno vojaško upravno telo v državnem življenju. Včerajšnji predsednikov dekret o tem je torej izvedel delitev med funkcijami generalnega inspektorja

armade in inspektorjem, ki še ostane pri vojnem ministrstvu. Pokojni maršal Pilsudski je sam opravljal obe službi in z novim dekretom je samo potrjen položaj, kakor je bil ustvarjen že po Pilsudskijevi smrti. Generalni inspektor je v primeru vojske glavni poveljnik vse poljske vojske. Minister vojske predstavlja vojsko v ministrskem svetlu, toda vse glavne smernice dobiva od generalnega inspektorja in teh se mora držati.

Varšava, 15. maja. b. Zunanje ministrstvo je prepovedalo v vsej Poljski nošenje znakov s ključastim križem, razen tega pa tudi nošenje kakršnihkoli krojev in strankarskih znakov. Ta prepoved ima namen preprečiti narodno-socialistično propagando na Poljskem.

Včeraj so bile na vseh univerzah volitve novih rektorjev. Značilno je, da so pri volitvah povsod zmagali profesorji iz demokratskega tabora.

Beck pride 25. maja

Varšava, 15. maja. b. Agentura Iskra poroča, da bo poljski zunanji minister polkovnik Beck 24. maja letos odpotoval na obisk v Belgred.

Austrija brez Starhemberga

Dunaj, 15. maja. b. V dunajskih političnih krogih trdijo, da je rekonstrukcija avstrijske vlade naletela v inozemstvu na odobravanje in razum. Mednarodni tisk gleda na to rekonstrukcijo v smislu notranje in zunanje politične okrepitve Avstrije. Pariški tisk upa, da bo sedaj mogoče doseči ureditev notranje-političnih razmer, ne da bi bilo treba iti v zunanji politiki po drugi poti. Pariški tisk piše za kneza Starhemberga, »da bo še dalje ostal lojalen ter da bo avstrijsko vladno podpiral« v njenih težnjah za avstrijsko neodvisnost. Tudi laški tisk upa, da bo Avstrija pod vodstvom dr. Schuschnigga najlažje ohranila svojo neodvisnost. Britanski tisk trdi, da je z rekonstrukcijo postala vlada bolj kompaktna in bo predsednik avstrijske vlade najboljši jamstvo za nadaljevanje politike dr. Dollfusa.

Dunaj, 15. maja. Predsednik kmetijske zbornice za Gornjo Avstrijo Peter Mandorfer je imenovan za zveznega kmetijskega ministra.

O priliki odhoda kneza Starhemberga v Rim so na dunajski postaji manifestirali heimwehrovci za svojega voditelja Starhemberga. Bilo jih je okoli tisoč.

Dosedanji avstrijski zunanji minister Berger-Waldenegg je bil imenovan za avstrijskega poslanika v Rimu. Dosedanji avstrijski poslanik v Rimu je postavljen v Pariz.

Dunaj, 15. maja. AA. (DNB). Uradno glasilo avstrijskega »Der Heimatschützer« pravi o rekonstrukciji avstrijske vlade med drugim, da so v krogih heimatschutzja iskreno pozdravili sedanjo izpremembo, in da se je knez Starhemberg odpovedal svojemu mestu v državni upravi, da bi se lahko posvetil vodstvu heimatschutzja. Organizacijo čakajo še važne naloge, razen tega je zastopana v vladi tudi s svojimi prvaki. Heimatschutz stoji kakor en mož za knezom Starhembergom in se veseli, da se bo lahko posvetil v celoti svojemu združenju.

Dunaj, 15. maja. c. Angleški poslanik na Dunaju je danes obiskal zunanjega ministra in kanclerja Schuschnigga, pri katerem je povprašal, če je Starhembergov brzojavka Mussoliniju izraz mnenja avstrijske vlade ali pa avstrijske javnosti. V tej brzojavki je Anglija posebno radovedna, če se Avstrija strinja z načinom, kako je bila odpravljena Abesinija z afriškega zemljevida.

Sredozemski pakt

med malimi državami

London, 15. maja. b. Ženevski dopisnik »Daily Telegrapha« poroča, da so se zadnje dni vodila obširna pogajanja za sklenitev pakta o Sredozemskem morju. Pogajanja so se pričela na predlog jugoslovanskih, grških in turških delegatov. Do-

pisnik poudarja: če pride do sklenitve tega pakta o začetku vzajemne pomoči, vsaj zaenkrat ne prihajajo tukaj v poštev Francija in Velika Britanija.

Eden že pri — Blumu

da mu olajša trnjevo pot do predsedništva vlade

Pariz, 15. maja. c. Angleški zunanji minister Eden je bil ves dan v Parizu. Najprej je obiskal bolnega zunanjega ministra Flandina, pri katerem je ostal nad eno uro. Flandin je ni več zunanji minister, vendar pa je omogočil Edenu razgovor s tisto osebnostjo, ki bo jutri najbrž zunanji minister, poleg tega, da bo prevzela tudi predsedstvo vlade. In res je od Flandina odšel Eden k Leonu Blumu, pri katerem je ostal precej časa.

V vladnih krogih se poudarja, da je bil ta obisk zgolj zasebnega značaja, vendar pa je ta korak aktivnega angleškega zunanjega ministra znatno olajšal trnjevo pot Leona Bluma, ki mora silno paziti, da ne razburi javnega mnenja proti sebi. Z dosedanjim delom je Leon Blum prebil led nezaupanja in toliko, da sedaj vsi radovedno čakajo, kaj morejo storiti socialisti v parlamentu, kjer imajo za seboj samo eno četrtino lastnih poslancev. Popoldne pa je »American club« priredil na čast Leonu Blumu čajanko. Bilo je jasno, da bo

tudi na tem sestanku moral Leon Blum nekaj povedati. Toda Leon Blum se je ovil v neko dobrodušnost in se je bodečih svojih državnih nalog dotaknil samo od prijetne in nekoliko ironične strani. Edina zunanje politična izjava je bila ta, da je rekel, da se pač ne bo moglo trditi, da izrek, da zunanja politika nima nobene zveze s splošno notranjo politiko. Torej bo najbrž tudi zunanja politika nekoliko bolj levičarska kot pa je bila doslej. Tega pa Leon Blum že ni več rekel, še manj pa, da bi povedal, kakšna bo ta politika sploh.

Švedi ne dajo Italiji nobenega denarja do marca 1937

Stockholm, 15. maja. b. Švedska vlada je sprejela sklep, s katerim podaljšuje prepoved kreditov za Italijo do 1. marca 1937. Ta vladni sklep je naletel na precej ostro kritiko svetovnega tiska. »Afton Bladet« posebno ostro kritizira sklep vlade, ker vidi v njem blokiranje vseh finančnih kreditov Italiji. Ker švedska vlada v začetku spora ni zavzela tako ostrih ukrepov, vprašuje list, kaj naj pomeni njen sedanji sklep, ko skoraj vsakdo že smatra, da je italijansko-abisinska vojna končana. List nadaljuje: Ali morda naša vlada slutiti da bo Italija kmalu evakuirala Abesinijo? Akcija Švedske je prišla nekoliko prepozno, da bi mogla pomeniti večji pritisk na Italijo.

Guatemala zapuša ZN

Zeneva, 15. maja. c. Danes je sprejelo tajništvo Zveze narodov od republike Guatemale sporočilo, da izstopa ta država iz Zveze narodov. Razlogi, zakaj izstopa iz Zveze narodov, bodo navedeni v memorandumu, ki bo takoj poslan tajništvu.

Dunajska vremenska napoved: Podnevi oblačno, ponekod solнечно. temperatura večinoma pod 20 stopinj.

Rudninsko bogastvo Abesinije

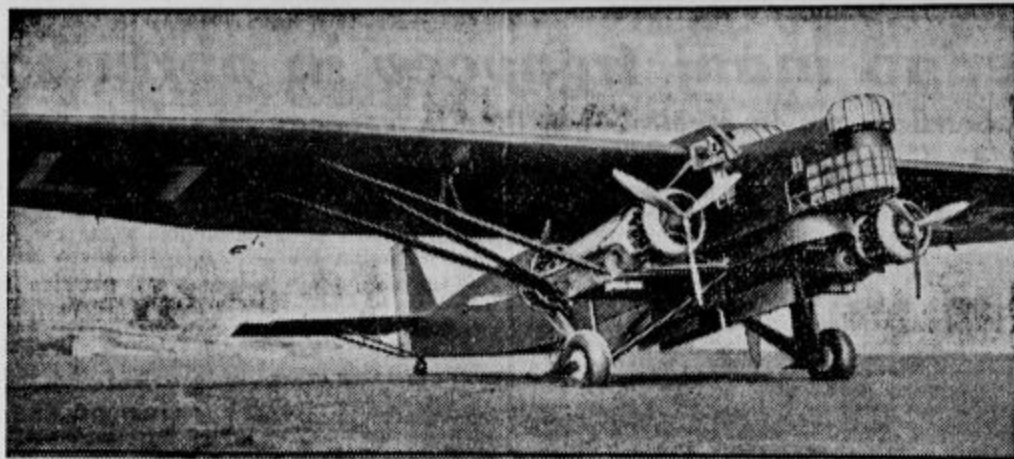
Iz Rima poročajo te-le podatke o bogastvu Abesinije:

Zlato se nahaja v vsej severno-zahodni Etiopiji. Tako je ugotovilo 10 letno raziskavanje mineraloga Schmida. Ustanovilo se je, da nekaj družb v Addis Abebi za izkoriščevanje zlatih jam. Toda doslej uspeh ni bil še velik, ker se v tej deželi ni obnesla vsaka drugod navadna metoda. Kremenee v krajih Beni-Sangul in v deželi Uolega med plastmi zelenkastega marmorja kaže mnogo zlatih žil. Mnogo te dragocene kovine, ki je zelo podobna kobaltu, katero so našli med zakladi v faraonskih grobnicah, so odkrili okoli Toulia. Našli so bajno velike sklade opalov, smaragdov in drugih dragih kamenov. Da je Abesinija teh draguljev tako bogata, niti ni čudno. Saj že Herodot poroča, da je tukaj bila zlata dežela Ofir. Raziskovalec grof Prorok je raziskoval razvaline dveh mest, katera je sam odkril. V stražnem stolpu enega izmed teh mest je v globokini med temelji našel ostanke okroglega templja, kakršne so gradili nekdanji malikovalci solca.

Na zahodni strani Modrega Nila je kamenje v glavnem sestavljeno iz rule, sljude in granita. Železo so našli okoli Debre in po raznih krajih dežele Godjam. V severnih delih dežele Harar pa je največ bakra. Okoli Ankobera in Baleja so našli mnogo premoga. Balej leži ob stari karavanski cesti, ki od morskega obrežja vodi v glavno mesto. Kadar bodo preiskali gore pri Avašu, bodo prav gotovo našli tudi premog. V Ogadenu in Kafi je

mnogo skladišč belkaste sljude. Znano je, da vodovje Birbira, ki je dotok Bara, vodi s seboj mnogo zlata in tudi platine. V ozemlju Tigre so pred dvema letoma našli bogata skladišča svinca, bakra in platine. L. 1927 so pri Gigici našli nenavadno lepe opale in rubine, medtem ko ima dežela Šoa silno veliko kaolina.

Vročih vrelcev je v Abesiniji mnogo. Odlikujejo se po čudno močnem ultravioletnem izžarevanju, iz česar bi se dalo sklepati, da je v zemlji mnogo radio-aktivne zemeljske smole. V nižavju dežele Dankali so že pred več desetletji našli velike množice lugaste soli, katero je začel med svetovno vojno izkoriščati italijanski kapital. Ta sol je koristna za kmetijstvo, so jo pa uporabljali tudi za izdelovanje eksplozivnih mešanec. — V istem ozemlju so našli tudi močne petrolejske vrelce. V tej nižini je toliko soli, da lahko preskrbujejo z njo vsa Abesinijo. Abesinski knez lahko 600 gramov soli kupi za en tolar. Način trgovanja in izkoriščanja soli je že od nekdaj povzročal med posameznimi plemeni prepire in krvave spopade. Sol so našli tudi pri jezeru Arak ob karavanski cesti med sultanatoma Biru in Teru. Blizu Dire-dave ob železnici Džibuti—Addis Abeba je 1500 m visoko ležišče azbesta, katerega ne bo niti težko izkoriščati. Semkaj namreč vodi dobra avtomobilska cesta. To je edino najdišče, katero je lahko dostopno. Vsa druga zemeljska bogastva pa so zaradi slabih prometnih razmer težko dostopna in bo tjakaj ceste treba še zgraditi.

Novo francosko bombno letalo dosega 325 km na uro.

Američan bo letel okoli sveta

Danski listi poročajo, da so danske oblasti ameriškem letalcu Frideriku B. Leeju dovolile, da sme s svojim letalom preleteti Grönlandijo. Poprej pa je ameriški letalec Lee moral založiti pri danski vladi 10.000 danskih kron. Danska vlada je od letalca zahtevala to varščino, če bi se letalec nad Grönlandijo kje zgubil in bi moral kje v kaki samotni zasilno pristati. V tem slučaju bi ga morale danske oblasti iskati. Stroške za to iskanje so si danske oblasti hotele že vnaprej zagotoviti.

Letalec Lee bo letel nad Grönlandijo, ko se bo 12. julija spustil na polet okoli sveta. V svojem enosedalnem letalu, ki je obenem tudi vodno letalo tipa Stearman, bo Lee dne 12. julija odletel

iz Newyorka proti Grönlandiji na Cartwright, čez Julianehaab in Reykavik na Islandiji v Bergen v Skandinaviji. Od tukaj bo letel na finski Helsinkis in v Moskvo. Nato bo letel nad Sibirijo, preletel bo Aljasko in Kanado ter se bo vrnil v Newyork. Letel bo torej nad najbolj pustimi in praznimi deli sveta.

Da pojde hitreje, hoče Lee na vsakem letališču, kjer se bo ustavil, počivati le 24 ur. V svoji prošnji, katero je poslal danski vladi za dovoljenje, je navedel, da bo vzel s seboj na ta polet le najpotrebnejše stvari. Vzel bo s seboj le nekaj fotografskih aparatov, pušk, brezžično oddajno postajico in dva sprjemna aparata.

Boj z abesinskimi plenilci

Poročevalec nemške založbe NSDAP poroča iz Abesinije o reševanju švicarskega farmerja dr. Ossensa, ki je imel v Abesiniji sadjarsko farmo in ki so njegovo posestvo Abesinci oblegali.

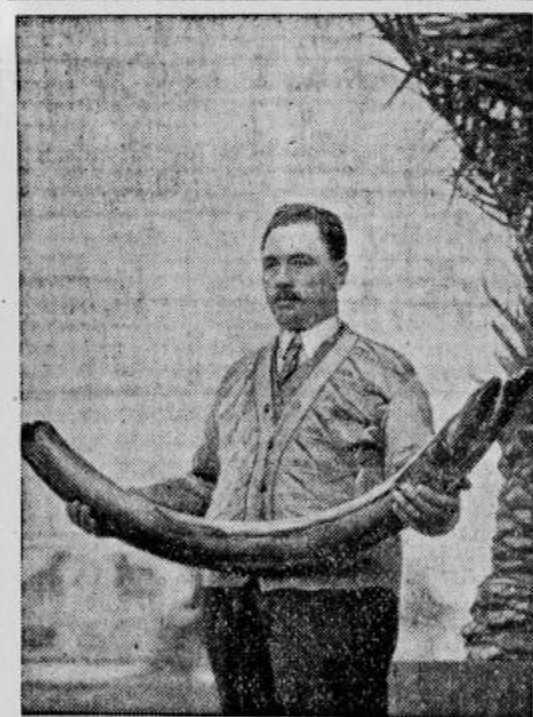
V Addis Abebo je prišla novica, da Abesinci oblegajo farmo švicarja dr. Ossensa iz Züricha. Ossensova žena in otroci so bili že poprej pribežali v Addis Abebo ter se zatekli na nemško poslaništvo. Ko je prišla novica, da grozi dr. Ossensu nevarnost, je italijansko poveljstvo odpisalo na pomoč 100 askarskih konjenikov z dvema težkima strojnima in dvema častnikoma. Jaz sem ta oddelke na konju spremljal. Dne 7. maja navezgodaj smo zapustili Addis Abebo in odjezdili proti severu. Dopolodne smo jezdili po zmehčani ravnini Sululta, kjer prebiva plemo Galov. Prebivalci so prvi italijanski vojaški oddelke boječe pozdravljali. Ko smo že štiri ure nad vse naporno jezdili, smo naleteli na prve plenilce. Zasledovali smo jih in jih obstrlevali, nakar so se udali. Ječa po tej pokrajini močno spominja na ukrajinske pokrajine. Pred seboj vidiš obširne pašnike, polja, močvare in gozdne

gričke. Razlika je le v tem, da tukaj vidiš le zamorske kočice namesto kmečkih hiš.

Ko smo naporno jezdili že devet ur, smo prišli do farme Mulu, ki je last švicarja dr. Ossensa. Oboroženi služabniki iz rodu Galov so nas veselo pozdravili. Dr. Ossensa smo našli skritega v tuku prejšnjega abesinskega pokrajinskega poglavarja. Plenilci razbojniki iz rodu Galov se tukaj imenujejo »šiftani«. Ti so že pobrali vso žetev ter odgnali vso živino. Razbojniki so farmo obstrlevali, vendar smo našli farmo nepoškodovano. Dne 7. majnika ponoči so razbojniki nameravali odločilni napad na farmo. Ko pa so »šiftani« zvedeli, da se mi bližamo, so pobegnili. Askarski jezdci so preiskali vso pokrajino ter ujeli nekaj plenilcev, ki pa so vsi Gal, kateri prebivajo tukaj blizu.

Razbojnike so prišli, jim pobrali orožje, nakar so jih za kazens za njihove zločine pred farmo javno zbili. Italijanski častnik je pozval iz bližnjih zamorskih naselij vse poglavarje, ki so prišli ter prinesli s seboj bele zaslavice, mleka, kaše in sadja, s tem dokazujoč svojo udanost. Prednočili smo na farmi Mulu. Svoje šotore smo postavili na visoki planoti na robu nekega kamnoloma. Od tu smo imeli prelep razgled na ozko skalnato sotesko, ki je mrgolela gazeli in leopardov. Od daleč smo slišali posamezne strele iz vasi, kjer so plenilci »šiftani« še plenili.

Dne 13. majnika so vnovič prišli poglavarji ter prinesli s seboj darila, pri tem pa so si ogledovali farmo, katere dobavila v Addis Abebo sir, sadje, marmelado in konzerve. Farma je prav za prav le eno veliko poslopje. Pravkar je odjezdil oddelke Askarijev, ko je okolico očistil plenilcev. Ker mora dr. Ossens govoriti z italijanskimi oblastmi v Addis Abebi, je odjezdil z njimi. Jaz pa sem sklenil ostati tukaj in med tem varovati farmo, dokler ne pride semkaj stalna posadka. V dolini ob reki in v bližnjem skalovju je namreč še vse polno razbojnikov. Italijani so mi dali zoplenjeno strojno puško ter pet oboroženih farmarskih slug. Jutri bo italijansko poveljstvo poslalo iz Addis Abebe nad farmo letalo, katero naj bi te galske razbojnike prestrašilo, da ne bi več ropali.

Mamutov zob so našli na Poznanjskem, ko so kopali globok jarek. Ta mamutov zob je poldrugi meter dolg in v premeru 30 cm debel. Znamenito najdbo so izročili poljskemu muzeju v Poznanju.

Stahanovci na Ruskem pozabljeni

Moskovska »Pravda« od 25. aprila prinaša poročilo tkalke Katarine Fadejeve, ki je pregledala predilnice v Moskvi. »Povsod, kjer sem bila, ni ostalo niti sledu nekdanjega stahanovskega navdušenja. Doseženi rekordi so že pozabljeni. Delavci se ne zmenijo za povišano produkcijo. Opuštili so nekdanja pet- ali desetdnevna medsebojna tekmovanja.« — Če ni obrodilo novo gibanje nič razen bahanja, je to posledica brezbrzičnosti odgovornih činiteljev. Inženjerji in ravnatelji se niso zmenili za obljube, ki so jih dajali »stahanovcem«. Tovarne so nezadostno opremljene, nerodno dobivajo potrebne sirovine in nadomestne dele. Vse to ima za posledico znižano produkcijo.

Igra »Stahanovci« je zašla celo v uradno poročeno šolsko zbirko! — Takole je popisana: Otroci morajo z dvignjeno roko ponavljati voditeljeva gesla in pri nezadostni pozornosti plačati globo. Voditelj prične: »Izvršimo pjaliletko že v teku štirih let!« Zbor odgovarja: »Izvršimo!« — »Postanimo v ta namen Stahanovci in zvišajmo produkcijo!« — »Postanimo Stahanovci!« itd. — »Razvijmo udarno delovanje!« — In naposled: »Zapravljajmo dragocene ure!« — Otroci odgovarjajo: »Zapravljajmo!« — In so se ujeli v nastavljen past... Igra natančno posnema dejanske razmere. Tudi odrasli z istim uspehom ponavljajo vladna gesla.

»Pravda« od 28. aprila prinaša pogovor »stahanovke«-tkalke Gračova s komisarjem za industrijo Ljubimovom. Gračova je pisala o razmerah v moskovski predilnici »Rdeča vrtnica«. Zaradi tega so jo takoj poklicali k ministru. Rekla mu je: »Delam slejkoprej največ izmed vseh, a kljub temu imam vedno manj zaslužka. Rada bi vedela, kaj to pomeni?« — Ljubimov je odgovoril: »To pomeni, da smo vam znižali plače. Kam bi prišli, če bi vedno toliko zaslužili! In pazi, da ne boš več pisala v »Pravdo«. To je resna zadeva. »Pravda« ti ne bo mogla pomagati. Če se ne boš unesla, ti bom že jaz zapisal svoje zdravilo...«

»Tale konjak je nad dvajset let star, gospodič!«
»Za tako starost ga je nekoliko premalo.«

»SLOVENE«

pred 60 leti:

V torek 16. maja 1876.

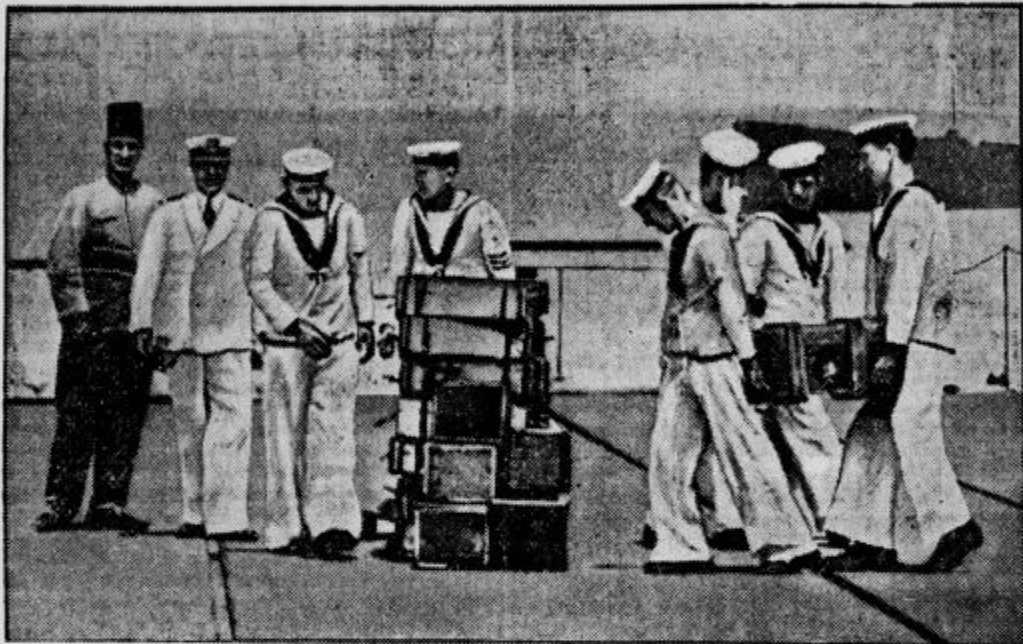
Politični pregled.

Vstane bulgarski se še dalje bolj širi in skoro z vsakim vlakom tje dohajajo vojaki, ki imajo krotiti prebivalce. Vlada turška je v silni skrbi, ker mora svojo vojno cepiti na toliko krajev. Če že vstanka v Bosni in Hercegovini ne more zatreti, se ji bode še trje godilo, če se razširi tudi po drugih dozdaj še mirnih krajih.

Ruska vlada je na Poljskem neki zasedila zarotbo, ki je v zvezji s skrivnimi socialističnimi društvi na Ruskem. Prejšnji teden so vsled tega v Ljublinu, Plocku, Lodzu in Lenczyu prijel mnogo ljudi.

Domače novice.

(»Turški list«), nadaljevajoč obrekovanje na rodni poslancev, napada večino deželnega odbora zato, ker je sklenila napraviti na Dolenjskem nižjo kmetijsko šolo. Se vé, da »turškemu listu«, kakor njegovim patronom, ta šola ni po volji, ker jim ni nič po volji, kar je deželi in narodu na korist, in ker bi bila taka šola slovenska, v kateri bi se odgojevala slovenska »glasovna živina« (»Stimmvieh«), kakor pravi »turški list«. Kdor je tako surov in neotesan, da naše vollice imenuje »nationales Stimmvieh«, s takim se ne moremo spuščati v daljne razgovore. Kaj, ko bi mi vse tiste, ki nemurje volijo, tako imenovali? Kje bi že bili, je-li gospod državni pravdnik?

Negušovo zlato. Ko se je neguš izkrcal v Palestini, je bilo ugotovljeno, da je pripeljal s seboj 117 zabojev zlata, katere sedaj angleški mornarji skladatajo na kupe.

Addis Abeba pod italijansko upravo

Evropski poročevalci poročajo iz Addis Abebe tele podrobnosti od 12. t. m.:

Zadnje dni so Italijani dali pokopati več kakor 600 abesinskih mrličev, ki so bili ubiti v počestnih bojih, preden so italijanske čete zasedle Addis Abebo. Podoba mesta se naglo menja, ker so italijanske upravne oblasti odločno poprijete. Na tisoče domačinov so Italijani poslali pospravljati razvaline in pa pogorišča. Abesinske uniforme naglo izginjajo. Ko so prišli Italijani v mesto, je bilo v Addis Abebi videti še polno abesinskih vojakov, ki so italijanske vojaške pozdravljali. Danes pa je stvar že docela drugačna. Po drevoredih se že sprehajajo mladi elegantni Abesinci, oblečeni v svojo belo »šamo«, pokriti pa z modrim evropskim visokim cilindrom.

V Addis Abebi so Italijani vpeljali avtobusni promet na širi strani. To je bilo silno potrebno, ker so razdalje tam zelo velike in sredi mesta na vseh koncih in krajih raslejo evkaliptovi gozdovi. Za avtobuse so najprej porabili vojaške tovorne avtomobile, s katerimi so poprej prevažali vojaške. Bele italijanske vojaške so nastanili v prejšnjih državnih abesinskih poslopih. Fašistična milica je nastanjena v nekdanjem abesinskem zunanem ministrstvu, kjer sedaj fašisti spe med urhivi, v katerih je še mnogo tajnih diplomatskih dokumentov iz abesinske cesarske dobe.

Cela vesta prodajaln je že odprta. Italijanom so zlasti naklonjeni tisti inozemci, katerim pod Abesinci ni prav dobro šlo. To so zlasti Armenci, Orki in Turki. Te narode so Abesinci zelo zaničevali. Sedaj upajo, da se jim bo bolje godilo. Drugi trgovci, katerim se je doslej dobro godilo, se pa boje, da bo sedaj prišlo v deželo preveč

italijanskih trgovcev in italijanskih obrtnikov, ki bodo dosedanjim odjedali zaslužek. Tisti inozemci, kateri so sklepali kupčijske zveze z abesinsko vlado in ji dobavljali vojni material itd., so presenečeni zaradi nagle italijanske zmage in previdno molče. Čeprav so doslej mnogo zaslužili, je mnogo izmed njih brez vsakih sredstev. Komaj čakajo prilike, da bi prodali kak avtomobil ali kaj podobnega, da bi se lahko vrnili v domovino.

Napredek katoliške Cerkve na Kitajskem

Iz Katoliškega misijonskega letopisa 1936, ki ga je nedavno obelodanil sinološki inštitut v Zikawei-ju, je razvidno, da je število kitajskih katoličanov v številu one iz države Mandžukuo sredi leta 1935 poskočilo na 2.818.235. V letopisu znaša število spreobrnjenj, t. j. odraslih, 100.000. Za Kitajsko samo brez države Mandžukuo se to število zniža na 90.282 nasproti 71.680 spreobrnjenj prejšnjega leta.

Se vedno grozi strah komunizma. Sele, če bodo vse vojaške organizirane in naskrivaj delujoče sile brezbožnikov docela in popolnoma zatrite, se bo moglo o kakem miru v tem smislu govoriti. Kljub energičnemu postopanju pa še vedno manjka vladi končnoveljavna zmaga nad oboroženim boljševizmom.

Pri vsem tem pa se je več kot do sedaj čutil vpliv svetovne krize. K pomanjkanju sredstev so prišle nad deželo še povodnji, bolezn, katerih je Kitajska že od nekdaj zelo bogata in ki so od misijonarjev zahtevale silne odpovedi in velike žrtve.

Krvavi počestni boji v Solunu. Med štrajkujočimi tobačnimi in železniškimi delavci ter orožništvom so se v Solunu bili veliki boji. Na pomoč je moralo prihiti vojaštvo, ki je uporabljalo oklopne avtomobile in strojnice, da je ukrotilo demonstrante, ki jih je bilo 20.000. Ubityh je bilo 12 ljudi, budo ranjenih 15. laže na 50. Da sliki vidimo okonjeno policijo, ki s pomočjo vojaštva razganja demonstrante.

